

Orbis Linguarum

Vol. 44

**Wissenschaftlicher Beirat
Advisory board
Conseil Scientifique
Rada Naukowa**

Leszek Berezowski
(Uniwersytet Wrocławski)

Edward Białek
(Uniwersytet Wrocławski)

Marcin Cieński
(Uniwersytet Wrocławski)

Rolf Fieguth
(Université de Fribourg)

Klaus Garber
(Universität Osnabrück)

Martin Kagel
(The University of Georgia, Athens)

Andrzej Kątny
(Uniwersytet Gdańskiego)

Maria Kłańska
(Uniwersytet Jagielloński)

Sławomir Piontek
(Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)

Danuta Rytel-Schwarz
(Universität Leipzig)

Georg Schuppener
(Universität Leipzig)

Arvi Sepp
(Universiteit Antwerpen)

Carl Vettters
(Université du Littoral)

Mykola Zymomrya
(Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка)

Institut für Germanische Philologie
der Universität Wrocław

Orbis Linguarum

Vol. 44

Herausgegeben von
Edward Białek, Krzysztof Huszcza und Katarzyna Nowakowska

Neisse
Verlag

Neisse Verlag & Oficyna Wydawnicza ATUT

Dresden – Wrocław 2016

ORBIS LINGUARUM 44/2016

Herausgegeben von Edward Białek, Krzysztof Huszcza und Katarzyna Nowakowska

Gutachter:

- Prof. Dr. Leszek Berezowski (Uniwersytet Wrocławski)
Prof. Dr. Jerzy Biniewicz (Uniwersytet Wrocławski)
Prof. Dr. Sławomir Bobowski (Uniwersytet Wrocławski)
Prof. Dr. Teresa Bruś (Uniwersytet Wrocławski)
Prof. Dr. Adam Bžoch (Ústav svetovej literatúry SAV, Bratislava)
Prof. Dr. Renata Dampe-Jarosz (Uniwersytet Śląski)
Prof. Dr. Rolf Fieguth (Université de Fribourg)
Prof. Dr. Mariusz Jabłoński (Uniwersytet Wrocławski)
Prof. Dr. Czesław Karolak (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)
Prof. Dr. Artur Dariusz Kubacki (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie)
Prof. Dr. Paul Martin Langner (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie)
Prof. Dr. Anna Małgorzewicz (Uniwersytet Wrocławski)
Prof. Dr. Kazimiera Myczko (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)
Dr. habil. Joanna Orska (Uniwersytet Wrocławski)
Prof. Dr. Gerhard Rupp (Ruhr-Universität Bochum)
Dr. habil. Joanna Szczęk (Uniwersytet Wrocławski)
Prof. Dr. Wiesław Wenz (Papieski Wydział Teologiczny we Wrocławiu)
Prof. Dr. Ewa Żebrowska (Uniwersytet Warszawski)

Redaktion:

Prof. Dr. Edward Białek / Dr. Justyna Kubocz
Uniwersytet Wrocławski, Instytut Filologii Germańskiej
Plac Nankiera 15 b, 50-140 Wrocław
Tel. (+48) 713752863; e-mail: ebialek@atut.ig.pl
<http://www.ifg.uni.wroc.pl/pol/p/283>

© ORBIS LINGUARUM 2016

ISSN 1426–7241
ISBN 978-3-86276-
ISBN 978-83-7977-

Neisse Neisse Verlag Dresden
Verlag www.neisseverlag.de

Oficyna Wydawnicza ATUT – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe
ul. Kościuszki 51 a, 50-011 Wrocław, Tel. (+48) 71/342 20 56, Fax (+48) 71/341 32 04
E-mail: oficyna@atut.ig.pl

Inhalt

Contents – Sommaire – Spis treści

Reinhard Rösler

„Vaterland, du riebst den Sänger . . .“. Theodor Körners patriotische Lyrik 5

Marcin Gołaszewski

Ernst Wiecherts Werk – Dichtung und Deutung 21

Halina Ludorowska

Weibliche Körper- und Generationenerfahrungen in Christa Wolfs *Sommerstück* 31

Marek Kryś

Das Vertreibungsmotiv in der DDR-Belletristik am Beispiel von Armin Müllers

Der Puppenkönig und ich 51

Ewa Jarosz-Sienkiewicz

Herta Müller aus der Sicht der Polen. Ein Beitrag zur Rezeption bis 2015 61

Anna Gręda

Walter Benjamins *Erzähler-Aufsatz*: Erzählung, Roman und Erinnern 77

Magdalena Popławska

Soziale Lage der Frauen um die Revolution 1848 anhand des Werks

Schloss und Fabrik der Frauenrechtlerin Louise Otto-Peters 89

Edward Bialek

Otto Forst de Battaglias Idee der „geistigen Abrüstung“ und seine Übersetzung

des Romans *Die Walstatt von Liegnitz* von Zofia Kossak 103

Kwiryna Proczkowska

Emotive Sprache am Beispiel des Films *Lola rennt* und dessen audiovisueller

Translationen ins Polnische und Englische 127

Joanna Szczęk, Marcelina Kałasznik

Essen auf den ersten Klick – Zur Multimodalität und Multikodalität im Bereich

des Kulinarischen 141

Luiza Ciepielewska-Kaczmarek

„Deutsch ist gar nicht so schwer“. Frühes Fremdsprachenlernen in ungewohntem

Kontext 155

Jana Juhássová

Das Niveau der Entfaltung des verstehenden Hörens slowakischer Schüler
der ausgehenden Sekundarstufe I in der Fremdsprache Deutsch..... 167

Anna Kapuścińska

Typographie als Träger der Identität in den Doodles 195

Ewa Turkowska

Remediation der Literatur im Web 2.0 und ihre Rolle in der Literaturdidaktik 217

Tomáš Godiš

Wandlungen des publizistischen Stils in der deutschen Tagespresse
nach der Wende – 1990 bis zur Gegenwart (Forschungsbericht) 239

Elżbieta Skorupska-Raczyńska

Zmienność granic normy językowej (na materiale źródeł leksykograficznych).
Cz. I: Prohibita w polszczyźnie XX wieku 245

Halina Uchto

O podręcznikach polskich cyrylicą pisanych i próbach latynizacji pisma rosyjskiego 261

Beata A. Orłowska

Czy język łemkowski należy do grupy języków zagrożonych? 277

Mariola Jaworska

Nauczyciel języka obcego wobec problemu indywidualizacji procesu nauczania..... 289

Ewa Matkowska, Krzysztof Polechoński

Literatura polska w dokumentach cenzury NRD. *Manipulacja Iredyńskiego* 301

Anna Wzorek

Sandomierz w życiu i twórczości Bonifacego Miążka 317

Jakub Skurys

Cena narracji: kryminalne gry w poezji Kiry Pietrek 331

Magdalena Gołaczyńska

Między Krzyżową a Jagiątkowem – pamięć miejsca teatralnego 345

Aleksandra Woźniak

Historia, sacram i mit w *Końcu świata w Breslau*
we Wrocławskim Teatrze Współczesnym 355

Ewelina Kordiak-Gołębska

Napiętnowani i „normalsi” – w teatrze osób niepełnosprawnych intelektualnie 365

Anna Warakomska

Kompas moralny *Okrętu błaznów*. Związki literatury i filozofii
w bestsellerze epoki renesansu 377

Andrzej Denka

O co toczy się spór literacki? – kontrowersje literackie wokół literatury
niemieckojęzycznej 1945–1966–1990 397

Inhalt

<i>Aleksandra Idczak</i>	
Pamięć, historia i <i>sacrum</i> w <i>Cudownym miejscu</i> Jana Jakuba Kolskiego	415
<i>Marek Bratuń</i>	
Józefa Jana Tadeusza Mniszcha opisanie Kantonu Berneńskiego.....	431
<i>Olga Hałub</i>	
Patriotyzm konstytucyjny i tożsamość narodowa w obliczu procesu integracji europejskiej	441
<i>Matylda Kumpin</i>	
Methods and techniques used in translating equestrian terms	451
<i>Angelika Szopa</i>	
There's An Empty Chapel, Only The Wind's Home": Intersectional Reading Of Doris Lessing's <i>The Grass Is Singing</i>	471
<i>Joanna Gospodarczyk</i>	
Internationale, interdisziplinäre, wissenschaftliche Konferenz im Zyklus „Sprachliche Wurzeln der Identität“ unter dem Titel „Von dem Glück, Janosch gekannt zu haben“ in Zabrze 11.03 – 12.03.2016. Ein Bericht.....	481
<i>Michał Gąska</i>	
Sprawozdanie z międzynarodowej konferencji „Mehrsprachigkeit und Multikulturalität im translatorischen und glottodidaktischen Paradigma“	485

Bücher

Books – Livres – Książki

<i>Christiane Baumann</i>	
Universalität, die ins Heute zielt: Der Dichter, Publizist, Übersetzer und Pädagoge Johann Heinrich Voß im Fokus einer Konferenz	489
<i>Joanna Szczęk</i>	
Sammelband zur beruflichen Kommunikation aus wissenschaftlicher Perspektive...	495
<i>Joanna Szczęk</i>	
Sammelband zur Sprache der Wissenschaft	499
<i>Joanna Szczęk</i>	
Neue Publikation zur Stereotypenforschung	503
<i>Mariusz Dziewczyński</i>	
Der Gottheit nahe kommen	507
<i>Kinga Oworuszko</i>	
Terra incognita entdecken. <i>Verlagsmetropole Breslau 1800–1945</i>	513
<i>Joanna Bohun</i>	
Flucht und Vertreibung im deutschen Gedächtnis. Anmerkungen zu einem Handbuch der Medien und Praktiken	523

Inhalt

Paulina Kluczna

Dotychczasowy stan badań oraz *novum* w zakresie użycia i interpretacji fraz 529

Grzegorz Kowal

Błogosławieństwo i przekleństwo pamięci 535

Jarosław Kita

Romualda M. Łuczyńskiego nowa książka o uzdrowiskach sudeckich 541

Katarzyna Sowa-Bacia

Metoda narracyjna w nauczaniu języka obcego
na wczesnym etapie edukacyjnym – nowa monografia poświęcona
badaniu empirycznemu nad efektywnością tej metody 545

Justyna Sekuła

Metodyka prowadzenia zajęć z języka niemieckiego jako języka obcego –
nowy podręcznik zintegrowany z zadaniami praktycznymi 549